

ZPRAVODAJ 5

3. 12. 2017

Letošní ročník OST-RA-VARu končí. Naše (tzn. čistě zpravodajové) motto „Mládí vpřed?“ bylo a stále je s otazníkem. Každá změna či obměna zůstává procesem a nemá smysl očekávat od ní okamžité výsledky. Zdravý skepticismus k tomuto vývoji nezastupitelně patří. Leč stát v apriorní opozici mi už produktivní nepříjde.

K tradici posledních editorialů patří děkování a já se jí nemíním zpronevřit. Nejprve bych ráda poděkovala dramaturgům Činohry NDM Adamu Goldovi a Sylvii Rubenové (a samozřejmě i dalším organizátorům festivalu), že mi umožnili zažít OST-RA-VAR z jiné pozice než dosud. Vděčná jsem rovněž všem ostravským divadlům, že se stejně jako každý rok vydala všanc kritickému a studentskému davu.

Ale především, a to zřejmě nikoho nepřekvapí, chci poděkovat všem dámám v redakci a zelenému slovenskému bonbónku. Za to, že sebrali odvahu jít s kůží na trh, že svědomitě plnili mé úkoly, že se poprali s mými připomínkami a že se vzdali drahocených hodin spánku i večírků. Děkuji!

Jiřina Hofmanová

VLAKOVÉ SPOJE Z HL. NÁDRAŽÍ

Směr PRAHA (vždy přes OLOMOUC):

Odjezd	Příjezd
12.49	16.12
13.21	16.22
14.18	17.39
14.49	18.12
15.21	18.22
15.53	19.22

Směr BRNO:

Odjezd	Příjezd
12.39	14.59
13.39	15.59
14.39	16.59
15.39	17.59
16.39	18.59

Směr BRATISLAVA:

Odjezd	Přestup	Odjezd	Příjezd
14.00			16.50
14.49	Č. Třebová	16.53	19.12
17.00	Břeclav	18.59	19.50
19.00	Břeclav	20.59	21.50

SLEDUJÍ NÁS, MY SLEDUJEME JE A PŘEMÝŠLÍME, CO ZA TÍM JE

Lollikeho text toho má hodně a to je dobře. Na scéně toho bylo taky hodně, ale dobře to nebylo. Jevištní podoba *Obyčejného života* NDM obyčejná není, ale je trochu ztracena sama v sobě.

V dramatu *Christiana Lollikeho*, enfant terrible dánského divadla, spolu v jedenácti částech hovoří tři bezejmenné postavy. Inscenace *Josefa Kačmarčíka* předlohu doplňuje o mluvenou ouverturu, aktualizující předlohu starou šest let ještě o kus dále, zejména pořizování selfie je samozřejmost. Tento trend se propojuje s původním zastřešujícím tématem, tedy technologiemi vytvořenou absencí soukromí. Přidávají se i všemožná GPS zařízení skrývající se třeba v obyčejné botě. Už fakt, že tomu postavy uvěří, dokazuje, jak moc tyto prostředky zatemňují rozum a nutí postavy do iracionálního jednání, jež i samy přiznávají. Vyjevují se nutkání ukazovat svá „lepší“, neživoucí já. Jako při pořizování fotek, z nichž se nakonec vybere ta nejlepší, vybíráme z několika stylů života ten, co vypadá nejlépe. Odosobňující technologie a jejich nekritické využívání evidentně vymývá postavám mozky. Poté je jen krůček k tomu, aby figury převzaly veškeré názory pronikající k nim z běžně dostupných médií, potřebou dokonalého těla počínaje a názorem na multikulturalismus konče. Vznikají navíc charaktery svým způsobem retardované, např. představující si sebe samu jako Marii Antoinettu a proměňující se ve svůj vlastní nenáviděný protějšek.

Nejfrekventovanějším slovem, scénářem zmnohonásobené, je slovo „normální“. Na-prosto nic neříkající, ale všeobecně užívaný pojem, nastolující pravidla hry. Postavy samy, ve snaze „vyprávět normální příběh“, končí opět u této stejné repliky, neboť s rozvojem situací se ukazuje, že normální příběh neexistuje.

Určitou výzvou pro toto, do konkrétního prostoru nezasazené drama, se stává scénografie. Postavy se vyskytují v jakési muzejní expozici s nepřestupitelnými hranicemi, pojmenované *Obyčejný život*. Na jednu stranu rozumím snaze o zobecňující prvek, který navíc podporuje téma voyerství. Na druhé straně se tím vytváří až příliš velký odstup, podobný tomu, jako bychom sledovali výstavu o jakékoliv zaniklé kultuře. Stejně tak vyplnění expozice bytovým nábytkem a zejména jeho následné přestavování představuje rušivý prvek umlčující repliky přílišným pohybem. S tím souvisí i režijní vedení herců, dle mého soudu, až důsledně realistické, pro tento typ dramatu se nehodící a, možná paradoxně, prohlubující mezeru mezi sdělením a jeho recepcí.

Z inscenace vystupuje nížádný záměr. Sledovala jsem lidi, zmateně se plácající ve svých pochybných straších, ale jestli je nějaký důležitý pro mě, to mi nesdělili.

LEN KRÁSAVICA

McDonaghov debut - *Kráska z Leenane* postavil dvorný ostravský režisér **Klimsza** na vzťahoch medzi jednotlivými charaktermi. Hereckému divadlu však chýbala hlbšia analýza textu.

Autor svoje drámy stavia na banálnosti, ktorá prerastá do oblundných rozmerov. Reflektuje irsky vidiek, kde musia domáci znášať ťažké životné podmienky. Vonkajšie okolnosti sa pretavujú do vnútra postáv. Vo väčšine svojich hier sa zaoberá tými najjednoduchšími ľuďmi, preto je prirodzené, že skoro každá z jeho postáv pôsobí retardovane, resp. až psychicky choro.

Dívame sa cez kľúčovú dierku do kuchyne matky a dcéry. Scéna nespĺňala kritériá naturalizmu, v prázdnom priestore sa nachádza nevyhnutný mobiliár doplnený o atmosférotvorné detaily (kvapkanie umývadla, prach, špina). Naopak, herectvo bolo absolútne psychologické. Mám pocit, že problém nastal už na začiatku. Matka s dcérou sa rozprávajú drsným slovníkom o drsných témach (predpokladám, že text bol dosť „odvulgárnený“ na McDonaghove pomery). Tieto dve ženy nepôsobia ako obyčajné vidiečanky, napriek tomu vedú hádky o banálnych veciach, ktoré pramenia z ich iracionálnej zatrpknutosti. **Haroková** a **Krejčí** stvárnajú postavy ako príliš veľké intelektuálky na dramatikovu stoku. Ideálne rolu zvládol **Brett** v úlohe Raya. Banality sa u neho stávajú hlavnými témami a ozajstné problémy banalitami. Zdravý sedliacky rozum. Aj humor, ktorý hra ponúka, pri Rayovi funguje najviac. Pri ostatných vyplýva hlavne z textu, nie z ich jednania. Napriek tomu vidno na hereckej práci mnoho vypočítaných a dej dopĺňujúcich akcií (ranná scéna - matka vylieva nočník, utrie si ruky do dcériných šiat, chce si dať kašu, ale nie si ju urobiť, hra s otváraním a zatváraním skrine, až príchod Pata).

Kontrast je jedným z režisérových stavebných prvkov. Pomáha mu tiež hudba, ktorá je často príliš ilustrujúca. Funkčnosť vidno počas scény, kde Maureen vylieva horúci olej na matku a znie veselá hudba z rádia, avšak nefunkčnosť v akomkoľvek scénickom predele počas tmy.

Choroba doby, až čechovovského formátu. Každý po niečom túži. Matka je egoistka a nie je ochotná dopriať šťastie dcére, aby o ňu neprišla. Maureen túži odísť preč, ale osud jej to nikdy nedovolí. Ani vražda nepomôže. Ray túži po loptičke, ale keď sa k nej dostane, má vyfahanú gumu. A Pat? Nevie, po čom túži. Hľadá si cestu, ale domnievam sa, že manželstvo v novom bydlisku mu životný pokoj neprinesie.

Inscenácia potvrdila dramatikove kvality, ale nikam ich neposunula. Videl som predstavenie, ktoré rozprávalo o veľkých témach, no mráz po chrbte mi neprešiel. Rovnaký účinok, ako keď vypnem telku po seriáli.

NA POLCESTE K ÚSPECHU

Z Ostravy je to do Poľska na skok. V Divadle Jiřího Myrona využili charakter svojej lokality a pustili sa do prvého uvedenia tvorby **Adolfa Nowaczynského** na českých javiskách. A dobre tak.

480-stranová hra, ktorú dramaturg a prekladateľ **Ladislav Slíva** spolu s režisérom okresali na prislúchajúcu dĺžku, obstoja ako dobrá voľba z viacerých dôvodov. Tým prvým je dramatický potenciál historického diania, o ktorom hra pojednáva. Prináša premenlivý dej, prirodzené napätie aj farbisté charaktery. Ďalším dôležitým pozitívom je aktuálnosť textu, ktorý sa môže stať prínosnou reakciou na rastúce xenofóbne a nacionalistické rysy obyvateľov európskych (ale i svetových) krajín. Túto danosť predlohy tvorcovia, žiaľ, nevyužili naplno, keďže ju nepostavili do popredia ako nosnú tému. Najcititeľnejšou ostal stret náboženstiev, odmietajúcich akýkoľvek kompromis (najmä na pravoslávnej strane), ktorý by mohol narušiť tradičné schémy.

Tie boli v čase temného ruského cárstva, na prelome 16. a 17. storočia, pevne zakorenené v osadenstve celej krajiny. Rozdiel medzi touto pochmúrnou časťou Európy a pokrokovým orientovaným Poľskom sa ukázal aj v charakteroch postáv a ich konaní, ktoré bolo režijsky opodstatnene naaranžované. Zvlášť výrazným prvkom bolo pridanie funkcie inšpicienta poľskému kňazovi a Xenii, ktorí dohliadali na hladký priebeh plánov vopred zoznaných pre svoje bábky – cárov.

O zrozumiteľnosti a opodstatnenosti sa už ťažšie hovorí v prípade kostýmov. Hoci sa koncepcia bránila definovaniu časového umiestnenia, bola nejednotnosť dobového oblečenia až príliš výrazná a pôsobila skôr zmätočne ako podporujúci zvolený zámer. Storočia sa striedali takmer od postavy k postave, čo určite nebolo prospešné (až rockersky pôsobiaca vybijaná vesta, súčasná róba na plese, cársky plášť ap.). Výtvarnú stránku zachraňovala pomerne jednoduchá scéna, ktorá spolu s osvetlením výborne napomáhala dotvárať atmosféru naplnenú ruským chladom a mrazivými situáciami.

Kostýmom podobne zmätočné bolo využitie hudobnej zložky, a to najmä v druhom dieli, kedy sa výber audio vstupov premenil z neurčitých, skôr na atmosféru zameraných častí na konkrétne skladby. Vrcholom prekvapenia sa stal „ples“ (resp. nesprávne pomenovaná párty dnešných dní), kde zaznela populárna pieseň s anglickým textom. Jej súvis by sa snáď ešte dal vypátrať (poľské smerovanie k západným hodnotám a kultúre), no v danom kontexte nebola zlučiteľná so zvyškom inscenácie.

Celkový dojem po predstavení je možné uchopiť len veľmi ťažko. Potenciál ukrytý v predlohe ostal nedotiahnutý a miestami až nevyužitý. Každopádne možno tento krok do neznáma vnímať ako výber, ktorý pripravil pôdu (snáď úspešným) nasledovníkom.

MADE IN CHINA

Ve *Staré aréně* mě opět nezklamali. Inscenace *Pekingská kachna* vypráví o událostech roku 89' v hlavním městě Číny, kde došlo k masovému vraždění protestujících studentů, ale i mnoha dalších. Člověk je degradován na pouhý kus masa. Hned první obraz je i nám Čechům dost povědomý, muž snažící se zastavit tanky máchnutím rukou s igelitkou. Hravost, s níž tvůrci i v případě takového tématu dokázali pracovat, dodávala celému konceptu paradoxně ještě větší schopnost proniknout až do morku kostí. Předně mě potěšilo, že jsem po dlouhé době viděla opodstatněnou nahotu na divadle. Svíral se mi žaludek, když jsem koukala na oficíry s obličejí zkroucenými do nepřirozených úsměvů, jak berou jedinci všechno, dokonce i žvýkačku z pusy a ponižují ho na pouhou věc. Nahé tělo pro mě symbolizuje bezbrannost. Oproti tomuto naturalismu v první části pak stojí třetí část, kde se přesouváme do zábavního pořadu s flitry a čokoládovými bonbóny. Losují se lidské životy stejně, jako kdyby šlo o miliónové výhry. Právě tahle protichůdnost dodávala celé hře dynamiku. Samotná práce s herci z konzervatoře pro mě prezentovala to, že se jedná o aktuální téma. Vždyť právě Čína je velmocí, ze které máme všichni strach, protože si ani nedokážeme představit, jak obrovskou má moc. Jak bylo řečeno, všechno od tenisek po Michala Sýkoru bylo vyrobeno v Číně.

Ema Šlechtová

TWEETY

V snaze o ukázkou obyčejného života nevzniklo naozaj nič neobyčejné.

OBYČEJNÝ ŽIVOT

Max Sobek

Děkuji za smysluplnou nahotu i za jasné soustředění na to, že ne každá země má svou sametovou.

PEKINGSKÁ KACHNA

Jiřina Hofmanová

Šúsaku Endó – Moře a jed

PEKINGSKÁ KACHNA

Barbora Kašparová

TWEETY

McDonagh s klasicky výbornými herci a s klasicky malým režijním výkladem.

KRÁSKA Z LEENANE

Jiřina Hofmanová

Pro mě asi vrchol festivalu. Mrazivý McDonagh, kterému stoprocentní herecké výkony stačí. A Breřák rules!

KRÁSKA Z LEENANE

Barbora Havlová

Írsko a depresie. Může byř. Ale Ray a kutáč, to je nesmřtelná dvojka. Narozdiel od Mag a Maureen.

KRÁSKA Z LEENANE

Nikoleta Tuřinská

Uř první minuty opilství smetly klidnou monumentalitu, kterou si první polovina tak pečlivě vybudovala.

CAR SAMOZVANEC

Jiřina Hofmanová

Ař si toho našeho Cara vezmou zpátky do Polska.

CAR SAMOZVANEC

Vojtěch Orenič

Pompézni Kreml, do kterého se veřel snad celý soubor NDM. Lřidmitrij Janořek je dobrým carem. Jen... proč ta diskoteka?

CAR SAMOZVANEC

Ema řlechotová

Absurdita byrokratické pompéznosti v našem světě pomocí ruského plesu.

CAR SAMOZVANEC

Nikola řroubková

ROZHOVOR SE SÁROU ERLEBACHOVOU

Jemná a velmi pokorná začínající herečka Sára Erlebachová stojí na začátku své kariéry. Krátce poté, co odehrála mozaiku o pekingském masakru, jsme si v kavárně Staré arény povídaly nejen o její přelomové životní fázi, ve které se právě nachází.

Studujete třetí ročník Janáčkovy konzervatoře. Momentálně hrajete v inscenacích na třech profesionálních scénách. Jak byste popsala svůj přechod do praxe?

Moje první praxe byla na konci prváku v letní site-specific inscenaci *Titus Andronicus*, kterou režíroval Pavel Gejguš. Byl to nový svět. Vidíte najednou, jak pracují profesionálové, a říkáte si, to bych taky chtěla umět. Má další inscenace byla *Vánoce u Ivanovových* a pak se začaly dít další věci.

Jak se staví učitelé k tomu, že začínáte profesionálně hrát. Vychází vám vsťříc?

Naši profesoři jsou úplně úžasní a snaží se nám co nejvíce pomáhat. Když máme nějaký text, můžeme klidně přijít za profesorem jevištní mluvy a probrat s ním, jak správně vyslovovat, jak pracovat s prostorem a s hlasem. Je to velká podpora. Můžu říct, že konzervatoř je pro mě takovým druhým domovem, kde jsou lidi takto semknutí a moc ráda tam jsem.

Uvažujete o tom, že byste šla studovat vysokou školu nebo byste chtěla jít po škole hned do angažmá?

To je těžká otázka, která kolem mě teď tak krouží a ptá se mě na to i rodina a spo-

lužáci. A úplně nevím, protože... Bylo by úžasné, kdybych mohla studovat ještě vysokou, a rozhodně si nemyslím, že když člověk vyjde konzervatoř, tak je hotový herec. To se, myslím, stane až s praxí. Ale kdybych měla možnost nastoupit po maturitě do angažmá, tak asi nastoupím do angažmá a vyberu si nějakou dálkovou vysokou spojenou s uměním. Možná jsem naivní, možná to nepůjde. Ale to jsou ještě takové dveře, které mám zavřené a ještě nevím, co za nimi je. Jsem z toho sama trochu nervózní.

Přála byste si zůstat v angažmá v Ostravě, nebo byste se přestěhovala i kamkoliv jinam?

Tak to taky nevím. Já jsem taková nerozhodná. Tak, Ostrava mi přirostla k srdci, a kdyby se tady naskytl ta možnost, moc ráda bych tu začala.

Scény, na kterých jste pracovala, se od sebe značně liší. V NDM hrajete v inscenaci *Sissi*, u Bezručů v *Richardu III.* a ve Staré aréně ve dvou inscenacích. Která z těchto scén je vám nejbližší?

Každá ta scéna mi dala něco jiného. Myslím si, že na tom malém jevišti ve Staré aréně je důležité zachovat nějakou pravdivost a je to civilnější než na velkém jevišti. Velké jeviště mě naučilo, jak pracovat s hlasem a s tělem a ještě to neumím, ale učím se to, snažím se to učit. Právě Bezručí jsou takový krásný kompromis mezi tím, není to úplně malinké a zase to není úplně obrovské.

A láká vás více alterna nebo klasická činohra?

To asi taky nemám nijak vyhraněné, ale myslím si, že čas od času dělat nějakou alternu je super, protože si vyzkoušíte nový styl práce a nové výrazové prostředky. To může být skvělé.

Právě jsme zhlédli inscenaci *Pekingská kachna*. Mohla byste mi říct něco k jejímu vzniku?

No, pokusím se. Ono to vzniklo tak, že Lukáš Adam chtěl udělat tyto texty a nějak je zdramatizovat. Protože s nimi pracoval už na konzervatoři, kde s nimi jezdil na přehlídky a vyhrál s nimi nějaké ceny. Chtěl to dlouhou dobu udělat, tak se to tady začalo s Pavlem Gejgušem rodit. Je to silné téma. Když jsme měli první čtenou a Lukáš teda četl text, plakali jsme. Tak jsme plakali a říkali jsme si: „*My to nechceme dělat, to je strašné téma, to nedáme.*“ A teď jsou někdy i reprízy, kdy odcházím z jeviště a říkám si, že je to teda fakt síla. O to víc, že to není nadsazené, ani vymyšlené, ale je to skutečnost, která se dělá a která se možná i teď děje. O to víc je to, myslím, silnější.

V čem vidíte důležitost takového tématu?

Myslím si, že tady se to moc nedělá. Proto je to možná dobré osvěžení hrát o něčem, co se děje úplně někde jinde, za hranicemi. A myslím si, že to je nové téma. Pořád se nějak omílá druhá světová válka, koncentrační tábory a podobně, ale myslím si, že i o tomto vědět, je dobré.

S Pavlem Gejgušem jste pracovala již na třech inscenacích. Jak se vám s ním spolupracuje?

Pavel je úžasný. Já ho obdivuju za to, co dělá. A hlavně ho obdivuju za přístup k práci a k hercům. Snad asi nikdy se nestalo, že by po nás křičel na zkouškách nebo byl nepřijemný. Vždycky se snažil udělat to zázemí tak, ať se cítíme dobře. A je úžasné, že se s ním vždy k danému obrazu hledá klíč. Jak ho udělat. Seděli jsme na zkušebně se Šimonem Krupou a teď jsme řešili, jak to ta Tamara (*Vánoce u Ivanovových pozn. red.*) s tím Alexem teda mají. Jestli je to sen, jestli je to realita. Vlastně jsme to tak všichni hledali. Byla to nádherná práce a já na celé zkoušení moc ráda vzpomínám. Byla to moje první zkušenost v divadle a o to krásnější, že jsem měla po boku lidi, kteří vás podrželi, kteří vám pomohli a na které jsem se mohla kdykoliv obrátit. A za to jsem moc vděčná, že toto Stará aréna umí. Neříkám, že to tak není v jiných divadlech. U Bezručů na mě byli moc hodní, v Národním taky. Ale možná je to pro mě tak silné, protože to je ten první kontakt s divadlem.

A budete v blízké době zkoušet něco dalšího?

Ano. V Divadle Jiřího Myrona zkusíme společně s Baruškou Vidomskou, kterou jste také viděli v *Pekingské kachně*, *Peer Gynta*. Premiéra bude 11. 1. 2018.

*Za rozhovor srdečně děkuje
Barbora Kašparová.*

II. ROZBOROVÝ SEMINÁŘ

Škoda, že OST-RA-VAR končí. V momentě, kdy se už už zdálo, že dojde k nosnému mezigeneračnímu a mezifakultnímu dialogu, odjíždíme zpátky do svých bezpečných komfortních zón. Velmi mě ale těší, že se na druhém semináři podařilo vytvořit prostor pro živější diskuzi než na semináři prvním a přispívali lidé z různých stran. Asi se potřebovali všichni jen trochu otrkat. Holt vše potřebuje svůj čas.

Jako první se diskutovala inscenace *Smíření KSA* především z hlediska témat, které odkrývá, a jejich důležitosti pro všestrannou reflexi historie. Padlo několik názorů, jaká témata *Smíření* skýtá. Byly vysloveny tři nejvýraznější. Za prvé jde o studii člověka v krizových situacích, v nichž každý zastává určitou roli a i ty se mohou napříč časem proměňovat. Za druhé v inscenaci vyvstává téma národní identity a nebezpečí nacionálního smýšlení. A za třetí nese smírlivé poselství o tom, že z žádné doby, natož natolik složité, nelze odejít neposkvrněný.

U *Hodiny před svatbou NDM* se zejména poukazovalo na pochybnosti o kvalitě samotného dramatu. Jako další nedostatek inscenace byla považována absence jakéhokoliv režijně-dramaturgického klíče, který by vykládal jak postavy, tak příběh dramatu. Proto zde například dochází k zřejmě nezáměrnému pojetí žen jako zboží (což se opravdu nedá jen tak konstatovat) a jakýkoliv záměr se vůbec vymyká z rukou režiséra. Na to, co se uvedením inscenace na repertoáru NDM chce říct, nedokázal nikdo odpovědět. V závěru padlo, že zřejmě není ani tak přínosné rýpat se v konkrétních nedostacích inscenace, jako pojmenovat její místo v širším kontextu dramaturgie NDM. Třeba postrádá svůj důvod, faktem zůstává, že se hraje.

Názory na inscenaci *Prezident Krokadýlů* uvedenou v *Sa* byly poněkud rozporuplné. Režie i herectví zůstalo z obliga, ale valná většina se neshodla v otázce tématu. Vlastně se nijak nerozseklo, zda téma dětských gangů na příběhu lokalizovaném do černošského harlemu v našem kontextu rezonuje či ne. Vyplynulo, že je to zřejmě individuální záležitost.

Na *Vyrozumění* se pěla chvála po všech stránkách. Slovy *Ladislava Vrchovského* je byrokracie věčná, už *Gogol* o ní psal a my máme štěstí, že o ní můžeme hrát. Model výpovědi obsažený ve *Vyrozumění* se vyznačuje nadčasovostí a jeho obecná platnost se nedá rozporovat.

V závěru debaty vystoupil *Jiří Štefanides* také s vyrozuměním. Týkalo se založení Odborové organizace přehlídky za práva účastníků festivalu na vykonávání životních potřeb. Předsedou se stal *Josef Herman*, mluvčím *Vladimír Just* a jednatelem samotný *Jiří Štefanides*.

Přemýšlím hlavně nad tím, jak studenty přimět k větší chuti reflektovat divadlo. A netýká se to jenom seminářů, situace byla obdobná při zaplňování redakce i při shánění recenzí do katederního časopisu (z mé zkušenosti, samozřejmě). Myslím, že nový formát diskusí tomu pomáhá implicitním požadavkem na hutnější koncentraci „vykopávacích“ příspěvků. Nejsm si jistá, zda tak nápomocné jsou výzvy profesionálních kritiků, jež sice působí apelativně, ale na mě zároveň někdy i trochu nátlakově. Docházím k názoru, že lépe by mohla zafungovat motivace studentů. Školními semináři počínaje a drobným „koučováním“ v průběhu OST-RA-VARu konče. Zvážení jejich neoficiálně vyjádřených názorů a spolupráce na jejich smysluplném formulování.

Jiřina Hofmanová

Za sebe bych vyzdvihla jednu nepravidelnou, ale pozoruhodnou perlu, která pro mě ve zdejší divadelní platformě probleskuje. Začlenění tvorby **Staré arény** do hlavního programu hází ostatní scény ve festivalové přehlídce do úplně jiného světla. Inscenace Staré arény oplývající neotřelou imaginací, osobitým nápaditým režijním gestem a vysoce intelektuální rovinou vytváří protipól všech stabilních kamenných scén. Je mi to líto, ale ve srovnání s experimentem a odvahou v použití scénických prostředků arény se jeví i **Aréna** navzdory vší kvalitě docela konzervativně. Zdá se mi, že jak dramaturgické směřování, tak tamní režijní styl se ustanovuje tak, že jsou schopné otevřít se trendům 21. století.

Barbora Kašparová

Nepodceňujme alkohol. Približne pred piatimi rokmi bol Divadelný klub DJM plný každý večer a bolo samozrejme, že po celom dni to bol styčný bod všetkých. Dnes je situácia iná. Po posledných produkciách sa publikum roztriešti po viacerých podnikoch. Neľahá nás to všetkých do rovnakého baru. Neexistuje organizovaný priestor, kde by sa mohli zástupcovia rôznych kútov ČR a SR nenúteno stretávať a vymieňať postrehy. Tým sa začala prehľbovať medzera nielen medzi kritikmi a študentmi, ale aj študentmi a študentmi. Pre porovnanie spomenieme **Divadelní Floru**, ktorá má podobne nabitý program, ale večer sa všetci stretnú, napríklad vďaka koncertu, na tom istom mieste. Pamätníci vedia, že v DPB pred pár rokmi bol tiež koncert. A bolo plno. A to bol OST-RA-VAR!

Práve sú tri hodiny ráno, kedy vzniká tento text a na to, že dnes bolo oficiálne spoločenské stretnutie, v klube sedíme dvaja. Prvé dni tu bolo prázdno už o desiatej.

Pre OST-RA-VAR Barbora Havlová a Maxmilián Alexander Sobek

Letošní ročník jsme se rozhodli reflektovat zcela neformálně také sestavením playlistu. V audiovizuální podobě ho najdete na *Spotify* pod názvem *OST-RA-VAR 2017* a my vás vítáme v hudebním světě redakce!

Generationals - *When they fight, they fight*

Při rozhovoru s dramaturgy a pozorování jejich milého pošťuchování.

Twin Peaks - *Theme*

Co sovy, ale ani chůvy, děti a vyšetřovatelé nejsou tím, čím se zdají být.

Allanis Morissette - *Ironic*

Skončí *Vánoce u Ivanovových* a tohle vyhrává na náměstí. A ano, je to trochu ironické...

Sergej Jesenin - *Chuligan (Sergej Bezrukov)*

To už jsou ti ruští básníci.

Bratři Ebenové - *Já na tom dělám*

Motivační song do redakce. Ale nemáme tři dny.

Jaromír Nohavica - *Bláznivá Markéta*

Asociace s postavou blbě Markéty z *PS: ... odepíš!*

New Order - *Blue monday*

Protože čtvrtek a třetí "krizový" den.

Mad men o.s.t. - *Pacific coast highway*

Co jiného poslouchat, když držíte whisky drink v ruce.

Cat Stevens - *Wild world*

Jó, zlato, *Smiřeni* s lidským cyklením a zároveň s touhou žít alespoň do zítřka jen tak neproběhne. Bohužel.

Beskyde, beskyde

Úvod k představení Bílého divadla ve Staré aréně.

Herb Alpert - *This Guy's In Love With You*

This girl's in love... v každém antikvariátu. V Chiměře i jinde.

Ed Sheeran - *Shape of you*

Pár minut z klubu DJM, které propojují intenzivní práci s prachobyčejnou divadelní realitou.

Hana Zagorová - *Zima, zima, zima, zima*

2.31, už 1. 12. a Maxovi a Báře H. radostí ze sněhu a přemíry práce trochu hráblo.

Cat Stevens - *Father and son*

Generační konflikty se nemění.

Beck - *Loser*

Jo, je nám hej.

Alt-J - *Taro*

Divadel moc, spánku málo, chce to klid a mír.

Hana Zagorová - *Duhová víla*

Je 7.15, spánek žádný, tiskárna se snaží, ale pomalu a já jsem víla.

Ruská ukolébavka - *Tili tili bom*

Vprostřed sněžné noci

neklíží se oči

do dveří se tiše vkrádá

divadelně-historická obluda a hází si bdělé redaktory OST-RA-VARovského Zpravodaje do chřtánu, požívá je, polyká, tráví a vylučuje na ostravský chodník.

The White Stripes - *In the cold, cold night*

Noční cigarety před vchodem C.

The White Stripes - *Seven nation army*

Na seminářích, každý po svém.

Ewa Farna - *Boky jako skříň*

Takto dopadneme po festivalovém (ne)stravování a taky vzpomínka na lkara, který letos nebyl.

Pet Shop Boys - *Go West*

Dovidenia, cár.

O MODELU, O EXPLICITNÍ A IMPLICITNÍ PARALELE – ÚVAHA, ŽÁNŘ NANEJVÝŠ NEVHODNÝ DO FESTIVALOVÉHO ZPRAVODAJE

Na základě druhé seminární diskuze jsem si uvědomila jednu věc na první pohled nijak objektivní. Dovolím si ji ale zkomplikovat. Tedy, zakouzlený svět divadelního díla vytváří paralely k našemu skutečnému světu, a skrze naše zkušenosti osobní, kulturní i historické je dokážeme číst. Paralela vytvářená dílem zároveň o těchto zkušenostech vypovídá a tím napomáhá žitý svět blíže a poučeně poznávat. Tyto dvě veličiny stojí tedy ve vzájemně se doplňujícím vztahu. A teď to zesložité: paralela však existuje dvojího druhu, což neznamená, že je jedna hodnotnější než druhá. To záleží na tom, jak se o díle přemýšlí. Uvažování na škále s hraničními hodnotami „dobře“ a „špatně“ teď pro mě není relevantní.

Inscenace buď pojednává téma jako obecný model, nebo se vztáhne k určité konkrétní aktuální skutečnosti a naváže s ní osobní vztah. Výpovědní hodnota díla pak životně závisí na čase a místě, ve kterém danou věc komentuje, rychleji stárne a zanikne se smrtí svého předmětu. Za cenu pomíjivé životnosti se však angažuje a přímo se spoluúčastní aktuálního společenského diskurzu. Naproti tomu inscenace-model může žít velmi dlouho, ale za to balancuje na hraně mezi významovou plností a naopak bezmeznou prázdnotou.

Inscenace jako nadčasový model poskytuje možnost hledat množství implicitních paralel s aktuální skutečností, ale zároveň o nich alibisticky mlčí. Je to intelektuální hádanka, kdo co najde. Naproti tomu inscenace vztahující se scénickými prvky k nějaké skutečnosti konkrétně, tvoří ke světu paralelu explicitní. Neapeluje na žádnou obecnou pravdu nebo koncept, ale za to má své vlastní stanovisko a názor.

Oba typy paralel mají své důležité místo. Tušení tohoto rozdílu upřesní uvažování o jejich přesahu.

Barbora Kašparová

Projekt se uskutečňuje za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky a statutárního města Ostravy. Festival pořádá činohra Národního divadla moravskoslezského ve spolupráci s Komorní scénou Aréna, Divadlem Petra Bezruče a Starou arénou.

MINISTERSTVO
KULTURY

Moravskoslezský
kraj

OSTRAVA!!!

NÁRODNÍ DIVADLO
MORAVSKOSLEZSKÉ

Šéfredaktorka: Jiřina Hofmanová

Zástupkyně šéfredaktorky: Barbora Kašparová

Redakce: Barbora Havlová, Max Sobek, Ema Šlechtová, Nikoleta Tužinská

Grafička: Petra Novotná

Kontakt: Haylinn@seznam.cz